

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Academia de Studii Economice din Republica Moldova

Facultatea FINANȚE

DEPARTAMENTUL FINANȚE ȘI ASIGURĂRI

GHID

PRIVIND ELABORAREA ȘI SUSȚINEREA PROIECTULUI DE AN

pentru studenții facultății FINANȚE

departamentul FINANȚE ȘI ASIGURĂRI

Autori:

Botnari Nadejda., prof. univ., dr

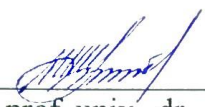

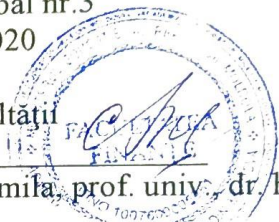
Casian Angela., conf.univ., dr.

Berghe Nadejda., lect.univ., dr.

Bulgac Corina lect.univ.,, dr.

Chișinău, 2021

Elaborarea ghidului metodic privind elaborarea și susținerea proiectului de an a fost aprobat și recomandat spre publicare de către:

<p>departamentul „<i>Finanțe și Asigurări</i>”</p> <p>Proces verbal nr. 4 din 30.11.2020</p> <p>șef departament Botnari Nadejda, prof. univ., dr</p>	<p>Consiliul facultății „<i>Finanțe</i>”</p> <p>Procesul verbal nr.3 din 30.11.2020</p> <p>decanul facultății „<i>Finanțe</i>” Cobzari Ludmila, prof. univ., dr, hab.</p>
--	---

CUPRINS

I. DISPOZIȚII GENERALE	3
II. SELECTAREA TEMEI TEZEI ANUALE	3
III. COORDONAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ETAPELE ELABORĂRII TEZEI ANUALE	4
IV. CONȚINUTUL ȘI STRUCTURA TEZEI ANUALE	5
V. PERFECTAREA TEZEI ANUALE	8
VI. SUSȚINEREA TEZEI ANUALE	10
ANEXE	12

I. DISPOZIȚII GENERALE

În conformitate cu Planul de învățământ elaborat în baza prevederilor și rigorilor Procesului (Tratatului) de la Bologna, studenții elaborează și susțin proiectul de an, în vederea acumulării abilităților în elaborarea cercetărilor teoretico-aplicative la specialitate.

În acest context, departamentul „Finanțe și Asigurări”, anual pune la dispoziția studenților un spectru larg de teme pe domeniile: *Finanțe Publice; Fiscalitate; Asigurări și Reasigurări; Finanțele Întreprinderii*.

Proiectul de an reprezintă o lucrare cu caracter teoretico-aplicativ, elaborarea acesteia constituie o primă încercare de valorificare a cunoștințelor teoretice și de manifestare a abilităților practice în cadrul unei teme de specialitate.

Proiectul de an reprezintă o cercetare independentă, cu elemente de analiză și sinteză a literaturii de specialitate, conține un studiu aplicativ, iar conținutul lucrării este însoțit de opinii și sugestii ale autorului.

II. SELECTAREA TEMEI TEZEI ANUALE

Tema Proiectului de an se selectează de către student concomitent cu tema tezei de licență, care sunt elaborate în concordanță și au o continuitate logică.

Documentul ce confirmă dreptul studentului asupra temei tezei anuale este cererea scrisă de către student, adresată decanului facultății „Finanțe” (**Anexa 1**).

Modificarea temei tezei anuale poate fi permisă doar cu acordul șefului departamentului „Finanțe și Asigurări”, dar nu mai târziu decât cu trei luni până la data susținerii acesteia (susținerea are loc cel puțin cu o săptămână înainte de începerea sesiunii).

III. COORDONAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ETAPELE ELABORĂRII TEZEI ANUALE

Coordonatorii științifici sunt numiți atât din rândurile cadrelor didactice de la departamentul „Finanțe și Asigurări”, cât și a specialiștilor de înaltă calificare din alte instituții de învățământ, instituții și organizații publice, întreprinderi etc.

Conducătorii științifici efectuează consultări, ghidează și urmăresc respectarea termenelor elaborării Proiectului de an în corespundere cu planul calendaristic stabilit.

Etapale elaborării Proiectului de An :

1. Selectarea și studierea bibliografiei;
2. Elaborarea planului și coordonarea acestuia cu conducătorul științific;
3. Colectarea, prelucrarea și analiza materialelor teoretice și practice;
4. Prezentarea Proiectului de an pe compartimente și finalizarea acesteia în concordanță cu obiecțiile, propunerile expuse de conducătorul științific;
5. Perfectarea proiectului de an în conformitate cu cerințele stabilite și depunerea acesteia la departamentul „Finanțe și Asigurări” în vederea aditerii spre susținere de către conducător. În cazul în care Proiectul nu a fost admis spre susținere, aceasta se remite autorului spre perfectare;
6. Susținerea Proiectului de an are loc în Comisie, formată și aprobată la ședința departamentului.

Conducătorul științific ghidează procesul de elaborare a Proiectului de an conform planului calendaristic stabilit.

IV. CONȚINUTUL ȘI STRUCTURA PROIECTULUI DE AN

Proiectul de An este structurat pe capitole și include următoarele elemente consecutive și obligatorii:

1. Pagina de titlu se perfectează conform **Anexei 2**.

2. Cuprins. În „Cuprins” sunt menționate toate capitolele și subcapitolele proiectului de an cu precizarea paginilor la care acestea pot fi găsite. Cuprinsul ocupă o pagină.

În **Anexa 3** este prezentată structura cuprinsului, în **Anexa 4** este prezentat un model de cuprins.

3. Lista abrevierilor. În ordinea alfabetică sunt indicate toate acronimele folosite în text, semnificația inițialelor și traducerea în limba română (dacă este cazul).

De exemplu:

- MF – Ministerul Finanțelor
- SFS – Serviciul Fiscal de Stat
- CBTM – Cadrul Bugetar pe Termen Mediu
- ÎMM – Întreprinderile mici și mijlocii
- ODIMM – Organizația de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii
- CF – Codul Fiscal, etc.

4. Lista figurilor și lista tabelor. În cazul în care Proiectul de an conține figuri (imagini, diagrame) și/sau tabele, acestea pot fi prezentate, imediat după cuprins, sub forma unor liste (pentru figuri și tabele) care conțin numele fiecărui element și numărul paginii la care se află acesta.

5. Introducere

Introducerea cuprinde următoarele elemente:

- Importanța și actualitatea temei;
- Scopul și obiectivele cercetării;
- Obiectul investigat și subiectul cercetat;
- Metodologia cercetării;
- Baza informațională;
- Descrierea concisă a fiecărui capitol;
- Prezentarea cantitativă a elementelor adiacente (numărul de surse bibliografice utilizate, numărul de anexe).

Volumul maxim al introducerii este de 2 pagini.

6. Conținutul de bază al Proiectului de an

Proiectul este structurat în 2 capitole, fiecare capitol cuprinde câte 2-3 paragrafe. Conținutul de bază al proiectului poate avea următoarea structură:

CAPITOLUL I. (DENUMIREA)

În primul capitol, de regulă, se prezintă aspectele teoretice ale temei. Se analizează fenomenul supus cercetării prin prisma diferitor opinii și viziuni ale unor autori, curente, școli. Principalul rol al primului capitol constă în relevarea bazelor teoretice și metodologice de soluționare ale problematicii cercetate. Capitolul I servește drept punct de reper pentru cercetarea materialului practic în următorul capitol, care trebuie să reprezinte o continuitate logică a celui teoretic. Capitolul I se va încheia cu concluzii sau scurte generalizări cu privire la subiectul cercetat. Volumul capitolului este de 10-12 pagini.

CAPITOLUL II. (DENUMIREA)

Capitolul doi are, în general, tentă practică și cuprinde analiza fenomenului cercetat. Analiza și aprecierea stării fenomenului supus cercetării se execută în baza datelor, materialelor acumulate și sintetizate, pe o anumită perioadă de timp (cel puțin două perioade consecutive), fapt ce va permite formularea unor concluzii și propuneri relevante în ceea ce privește subiectul analizat.

Autorul trebuie să aprecieze nivelul de performanță atins de entitate, să scoată în evidență problemele și să propună soluții de lichidare a acestora. Concluziile la capitolul II trebuie să rezulte din analizele efectuate. Volumul capitolului este de 12-15 pagini.

Expunerea materialului în proiectul de an se face de la persoana a treia, folosindu-se un limbaj impersonal. Astfel, vor fi evitate expresiile ”eu consider”, ”în opinia mea”, acestea fiind înlocuite cu expresii: în opinia noastră, după părerea noastră, considerăm că..., etc.

7. ÎNCHEIERE

În „Încheiere” sunt formulate concluziile generale ale cercetării, precum și recomandările autorului care rezultă din cercetarea efectuată.

Volumul pentru „Încheiere” este de 1,5 - 2 pagini.

8. BIBLIOGRAFIE

În „Bibliografie” se includ toate sursele de informare utilizate. Nu se permite indicarea titlurilor care nu au fost consultate.

La perfectarea listei bibliografice este obligatorie respectarea ordinii alfabetice: primele se includ actele normative, sursele în limba română, după care urmează cele în limba engleză și rusă.

Un model de Bibliografie se prezintă în **Anexa 5**.

9. ANEXE

Anexele conțin materialele care completează ideile din teza anuală, la ele făcându-se referință pe parcursul lucrării. Anexele se numerotează și sunt expuse în ordinea în care sunt făcute referințe în text.

La fiecare Anexă se indică titlul și sursa de unde a fost preluat documentul respectiv.

V. PERFECTAREA PROIECTULUI DE AN

Perfectarea Proiectului de an impune respectarea următoarelor cerințe:

- Textul se editează computerizat pe hârtie albă, format A4, pe o singură parte a foii.
- Volumul total al proiectului este de 30-35 pagini.
- La redactarea textului se folosește fontul Times New Roman, dimensiunea -12 pt. Spațiul între rânduri - 1,5 interval. Textul se nivelează după ambele câmpuri laterale.
- Paginile lucrării au următorul câmp: în stânga – 30 mm, sus – 25 mm, în dreapta – 15 mm, jos – 25 mm.
- Titlul capitolelor sunt scrise cu litere majuscule (font 14 pt., bold, centrat), a paragrafelor – cu litere mici, în afară de prima literă (font 14 pt., bold, centrat). După denumirea capitolului sau a paragrafului nu se pune punct. Capitolele se numerotează prin cifre romane, iar paragrafele cu cele arabe.
- Fiecare capitol începe din pagină nouă, paragrafele urmează succesiv. Sublinierea titlurilor nu se admite.

- Toate tabelele, formulele, figurile (desene, grafice, diagrame) se numerotează, indicându-se numărul capitolului și numărul de ordine a acestuia în text. De exemplu, Tabelul 1.3 (tabelul trei din capitolul întâi). În mod obligatoriu este necesar de indicat sursa bibliografică.
- Formulele/ecuațiile vor fi centrate, iar numerotarea acestora se va plasa la sfârșitul rândului. Explicația simbolurilor utilizate se prezintă sub formulă în ordinea în care ele urmează. În mod obligatoriu este necesar de indicat sursele bibliografice din care au fost preluate formulele/ecuațiile. Modele de prezentare a tabelelor, figurilor și formulelor sunt prezentate în **Anexa 6**.
- Denumirea tabelului se scrie deasupra tabelului, iar al figurii – sub figură.
- Tabelul ce ocupă mai mult de 2/3 din pagină se plasează la Anexe.
- Dacă tabelul nu poate fi plasat pe o singură pagină, continuarea acesteia va începe cu indicarea „Continuare tabelul ... (numărul)”. Denumirea coloanelor în cazul dat nu se repetă, indicându-se doar numărul acestora.
- Toate paginile proiectului se numerotează, începând cu pagina de titlu și terminând cu ultima pagină. Pe pagina de titlu nu se pune numărul paginii. Numărul paginii se indică în partea de jos pe câmpul din dreapta paginii.
- În mod obligatoriu, se utilizează literele cu diacritice specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț și majusculele lor).
- Nu sunt acceptate prescurtări ale cuvintelor.
- Imprimarea Proiectului de an pe hârtie trebuie să fie calitativă. Literele, semnele, formulele, figurile trebuie să aibă aceeași intensitate pe parcursul rândului, paginii, lucrării în ansamblu.

VI. SUSȚINEREA PROIECTULUI DE AN

Proiectul de an se prezintă la departament pentru a fi înregistrat de către laborantă, pe copertă fiind indicată data prezentării.

Conducătorul științific, în timp de maxim 5 zile, verifică conținutul proiectului de an și scrie avizul asupra acestuia.

Prin decizia conducătorului științific proiectul se admite spre susținere, acesta notând pe pagina de titlu „*Admis spre susținere*”. Obținând avizul pozitiv, studentul se pregătește de susținere.

Susținerea tezei are loc în Comisii, aprobate de ședința departamentului, în corespundere cu orarul elaborat.

La susținere pot asista coordonatorul științific și alte persoane cointeresate.

Pentru expunerea rezultatelor principale ale proiectului de an, autorul are la dispoziție maximum 10 minute. În comunicarea sa el trebuie succint să expună esența problemei, să fundamenteze actualitatea temei, să formuleze argumentat rezultatele cercetării, să prezinte clar soluțiile propuse. Ulterior autorul răspunde la întrebările formulate de către membrii Comisiei.

Proiectul de an se evaluează potrivit următoarelor criterii:

- valoarea teoretică și practică a lucrării;
- gradul de aplicabilitate a recomandărilor;
- logica și stilul expunerii materialului;
- perfectarea lucrării (respectarea condițiilor de tehnoredactare);
- calitatea prezentării (utilizarea materialelor ilustrative, arta oratorică, încadrarea în timp, răspunsuri juste și laconice).

Evaluarea are loc prin aplicarea sistemului de notare de la 1-10.

Model de cerere

Decanului facultății “Finanțe”
Prof. univ., dr. hab.
D-nei Ludmila Cobzari

CERERE

Subsemnatul (a) _____, student (ă) la
facultatea „Finanțe”, specialitatea „Finanțe și Bănci”, învățământ cu frecvență
_____, anul de studii ____, grupa _____, rog să mi se aprobe
(forma de studii la zi/redușă)
tema Proiectului de an : _____

(data)

(semnătura studentului)

Se numește în calitate de conducător științific

(data)

(semnătura șefului de departament)

(data)

(semnătura coordonatorului)

Telefoane de contact ale studentului:

mobil: _____

fix: _____

e-mail: _____

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN MOLDOVA
FACULTATEA „FINANȚE”
DEPARTAMENTUL „FINANȚE ȘI ASIGURĂRI”
(Times New Roman, bold, 14 pt., center)

ION COJOCARU

(Times New Roman, bold, 14pt., center)

DEZVOLTAREA SISTEMULUI FINANCIAR
AL REPUBLICII MOLDOVA
(Times New Roman, bold, 18 pt., center)
TEZĂ ANUALĂ

(Times New Roman, bold, 14 pt., center)

Admis spre susținere
Conducător științific:
Lector univ., **Tatiana MOROI**

Autor:
student gr. FB 91,
învățământ cu frecvență la zi/redușă
Ion COJOCARU

„_____” _____ **2021**

(Times New Roman, 14 pt.,)

Conducător științific:
Lector univ., **Tatiana MOROI**

Chișinău, 2021

CUPRINS

Lista abrevierilor	2
Lista figurilor	3
Lista tabelor	4
INTRODUCERE	5
Capitolul I. TITLUL	7
1.1. Denumirea	7
1.2. Denumirea	10
1.3.	15
Capitolul II. TITLUL	18
2.1. Denumirea	18
2.2. Denumirea	23
2.3.	27
ÎNCHEIERE	30
BIBLIOGRAFIE	32
ANEXE	

Model de cuprins**Tema „Eficientizarea structurii financiare a întreprinderii”**

Lista abrevierilor (opțional).....	2
Lista figurilor (opțional).....	3
Lista tabelor (opțional).....	4
INTRODUCERE.....	5
CAPITOLUL I. ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND STRUCTURA FINANCIARĂ A ÎNTEPRINDERII.....	7
1.1 Conceptul de structură financiară a întreprinderii și factorii determinanți ai acesteia.....	7
1.2 Teorii și criterii de optimizare a structurii financiare.....	10
1.3 Impactul structurii financiare asupra rezultatelor financiare a întreprinderii.....	13
CAPITOLUL II. ANALIZA SURSELOR DE FINANȚARE ȘI DIRECȚII DE EFICIENTIZARE A STRUCTURII FINANCIARE A ÎNTEPRINDERII (în baza rapoartelor financiare a SRL „Aproservice-X”)	17
2.1 Analiza patrimoniului întreprinderii și a surselor de finanțare a acestuia.....	17
2.2 Analiza respectării criteriilor de optimizare a structurii financiare a întreprinderii.....	21
2.4 Analiza politicii de îndatorare și a efectului acesteia asupra valorii de piață a întreprinderii.....	24
2.4 Elaborarea scenariilor de optimizare a structurii financiare a întreprinderii”	27
ÎNCHEIERE.....	30
BIBLIOGRAFIE.....	32
ANEXE	

Model de Cuprins
la teza anuală cu tema ”Evaziunea fiscală - fenomen negativ
în economia națională”

CUPRINS

Lista abrevierilor	2
Lista figurilor.....	3
Lista tabelelor.....	4
INTRODUCERE.....	5
CAPITOLUL I. ABORDĂRI TEORETICE PRIVIND FENOMENUL EVAZIUNII FISCALE	7
1.1 Evaziunea fiscală – noțiune, forme de manifestare.....	7
1.2 Cauzele și efectele evaziunii fiscale.....	10
1.3 Paradisurile fiscale internaționale.....	14
CAPITOLUL II. COMBATEREA EVAZIUNII FISCALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	18
2.1 Măsuri și instrumente de combatere a evaziunii fiscale.....	18
2.2 Metode de evaluare, prevenire și combatere a evaziunii în Republica Moldova.....	21
2.3 Sancțiuni fiscale și penale aplicate în cazuri de evaziune fiscală.....	26
ÎNCHEIERE.....	31
BIBLIOGRAFIA.....	33
ANEXE	

Model de Cuprins
la teza anuală cu tema ”Rolul bugetelor locale în asigurarea autonomiei locale a Republicii Moldova”

CUPRINS

Lista abrevierilor	2
Lista figurilor.....	3
Lista tabelor.....	4
INTRODUCERE.....	5
CAPITOLUL I. BUGETE LOCALE – PARTE INTEGRANTĂ A SISTEMULUI BUGETAR	7
1.1 Conceptul de buget și sistem bugetar al Republicii Moldova.....	7
1.2 Autonomia și descentralizarea autorităților publice locale.....	10
1.3 Delimitarea competențelor între verigile sistemului bugetar al Republicii Moldova.....	13
CAPITOLUL II. FINANȚE PUBLICE LOCALE PRIN PRISMA SISTEMULUI BUGETAR ÎN REPUBLICA MOLDOVA	17
2.1 Analiza veniturilor Bugetelor Unităților Administrativ-teritoriale al Republicii Moldova.....	17
2.2 Estimarea cheltuielilor Bugetelor Unităților Administrativ-teritoriale al Republicii Moldova.....	20
2.3 Specificul relațiilor interbugetare în Republica Moldova.....	24
ÎNCHEIERE.....	29
BIBLIOGRAFIA.....	31
ANEXE	

ANEXA 5

Modele de prezentare a referințelor bibliografice în conformitate cu standardul SM ISO 690:2012 Informare și documentare.

Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare (ISO 690:2010, IDT)

ACTE NORMATIVE

1. Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție: nr. 1104-XV din 06.06.2002. *Monitor Oficial al Republicii Moldova*. 2012, nr. 209-211, 6-13.
2. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției: nr. 736 din 03.10.2012. *Monitor Oficial al Republicii Moldova*. 2012, nr. 212-215, 13-16.

MANUALE, MONOGRAFII, LUCRĂRI DIDACTICE, BROȘURI

Schema de bază a referinței bibliografice pentru monografiile (cărți): elemente principale

AUTOR(I). *Titlu..* Loc apariție: Editura, an apariție. Paginația (opțional).
Număr standardizat (ISBN).

Exemplul 1 (publicații cu autori)

1. BELOSTECINIC, Gr., SAKOVICI, V., MOISEENCO, E. *Securitatea economică a statului: teorie, metodologie, practică*. Chișinău: ASEM, 2011. ISBN 978-9975-75-574-0.
2. CHISTRUGA, B., PISANIUC, M., SÎRBU, O., DODU-GUCEA, L., BRAȘOVȘCHI-VELENCIUC, V., HARCENCO, D. *Integrarea și cooperarea economică regională*. Chișinău: ASEM, 2010. ISBN 978-9975-75-545-0.
3. MOLDOVANU, Dumitru. *Doctrine și economiști celebri*. Chișinău: ARC, 2011. ISBN 978-9975-61-634-8.
4. NEDERIȚA, Alexandru ș. a. *Contabilitate financiară*. Ed. a 2-a, rev. și compl. Chișinău: ACAP, 2003. 637 p. ISBN 9975-9702-1-4.
5. TALEB, Nassim Nicholas. *The Black Swan: the impact of highly improbable*. 2nd ed. London: Penguin Books, 2010. ISBN 978-0-141-03459-1.

Continuarea ANEXEI 5

6. СОЛОМОН, Д.И. *Дробное программирование и недифференцируемая оптимизация*. Кишинев: Эврика, 2010. ISBN 978-9975-941-53-2.

Exemplul 2 (fără autori)

1. *Anuarul statistic al Republicii Moldova 2012*. Chișinău: Statistică, 2012. 560 p. ISBN 978-9975-78-932-5.
2. *Production: yearbook 2003*. Rome: FAO, 2004. 260 p. ISBN 92-5-005216-2.

Exemplul 3 (teze, autoreferate)

1. DAVID, Constantin. *Raționalizarea sistemului informațional din Republica Moldova în perspectiva integrării în Uniunea Europeană*: autoref. al tz. de doct. în economie. Chișinău, 2013. 30 p.
2. ЗАКЕРНИЧНАЯ, Анна. *Бухгалтерский учет финансовых инструментов*: дис. ... д-ра экон. наук. Кишинэу, 2011. 161 с.

PUBLICAȚII ÎN MATERIALELE CONFERINȚELOR, SIMPOZIOANELOR

1. SAVCIUC, Oxana. Marketingul inovațional ca instrument de promovare a parteneriatului dintre economie și știință. In: *Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii*: conf. șt. intern., 28-29 sept. 2012. Ch.: ASEM, 2012, vol.1, pp. 163-167. ISBN 978-9975-75-627-3.
2. NEDERIȚA, Alexandru. Aspecte generale privind tranziția la noile standarde naționale de contabilitate. In: *Contabilitatea și auditul în contextul integrării economice europene: progrese și așteptări*: conf. șt. inter., 5 apr. 2013. Chișinău: ASEM, 2013, pp. 13-16. ISBN 978-9975-4242-7-1.
3. ȚURCANU, Viorel. Rolul contabilității în procesul integrării economice. In: *Problemele contabilității și auditului în condițiile globalizării*: conf. intern., 15-16 apr. 2005. Chișinău: ASEM, 2005, pp. 8-10. ISBN 9975-75-289-6.

ARTICOLE DIN EDIȚII PERIODICE

AUTOR(i). Titlul articolului. *Titlul publicației seriale*. Anul, volumul, numărul serialului, paginile unde este amplasată lucrarea. Numărul standardizat (ISSN).

Continuare ANEXA 5

1. PÂRȚACHI, Ion., ȘIȘCAN, Natalia. Evoluția schimbărilor structurale din comerțul exterior al Republicii Moldova. *Economica*. 2012, nr. 3, 39-46. ISSN 1810-9136.
2. COTELNIC, Ala. Quality in higher education: current situation and perspectives (case of the Republic of Moldova). *Review of General Management*. 2012, **16**(2), 76-86. ISSN 1841-818x.
3. HOLMSTROM, B., MILGROM, P. The firm as an incentive system. *American Economic Review*. 1994. 84(4), 972-991. ISSN 0002-8282.
4. BIILAȘ, Ludmila, DOROGAIA, Irina. Cultura organizațională ca factor al competitivității întreprinderii. *Analele Academiei de Studii Economice a Moldovei*. 2013, ed. a 11-a, nr. 1, 50-56. ISSN 1857-1433.

RESURSE ELECTRONICE

1. Șișcan, Nadejda. Evoluția concepțiilor privind avuția națională și problema competitivității. *Economica* [online]. 2012, nr. 4, 7-14 [citat 30 apr. 2013]. ISSN1810-9136. Disponibil: [ttp://ase.md/files/economica/2012/ec_2012_41.pdf](http://ase.md/files/economica/2012/ec_2012_41.pdf)
2. NATIONAL RESEARCH COUNCIL [U.S.], Committee on the Training Needs of Health Professionals to Respond to Family Violence. Current Educational Activities in the Health Professions. In: *Confronting Chronic Neglect: The Education and Training of Health Professionals on Family Violence* [online]. Washington, DC: National Academy Press, 2002, pp. 35-44 [citat 23 June 2006]. Disponibil: <http://darwin.nap.edu/openbook.php?recordid=10127&page=35>

Modele de prezentare a tabelelor, figurilor și formulelor

Model de prezentare a tabelelor

Tabelul 2.4

Evoluția veniturilor fiscale în anii 2018-2020

mil.lei

Indicatori	executat						aprobat		
	2018			2019			2020		
	Suma	% în PIB (192508)	% în total	Suma	% în PIB (210099)	% în total	Suma	% în PIB (227900)	% în total
VENITURI, total	57995,9	30,1	100,0	62949,2	30,0	100,0	69218,2	30,4	100,0
Impozite și taxe	37660,0	19,6	64,9	40054,2	19,1	63,6	44634,2	19,6	64,5
Impozite pe venit	9338,7	4,9	16,1	9335,3	4,4	14,8	10280,6	4,5	14,9
Impozite pe proprietate	563,8	0,3	1,0	579,9	0,3	0,9	580,5	0,3	0,8
Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	26091,7	13,6	45,0	28340,6	13,5	45,0	31752,3	13,9	45,9
<i>dintre care:</i>									
Taxa pe valoare adăugată, total	18615,6	9,7	32,1	20183,3	9,6	32,1	22814,0	10,0	33,0
Accize, total	5683,3	3,0	9,8	6221,9	3,0	9,9	6989,9	3,1	10,1
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1665,8	0,9	2,9	1798,4	0,9	2,9	2020,8	0,9	2,9

Sursa: elaborat de autor în baza Raportului privind Evoluția bugetului public național în anii 2018-2020

Model de prezentare a figurilor

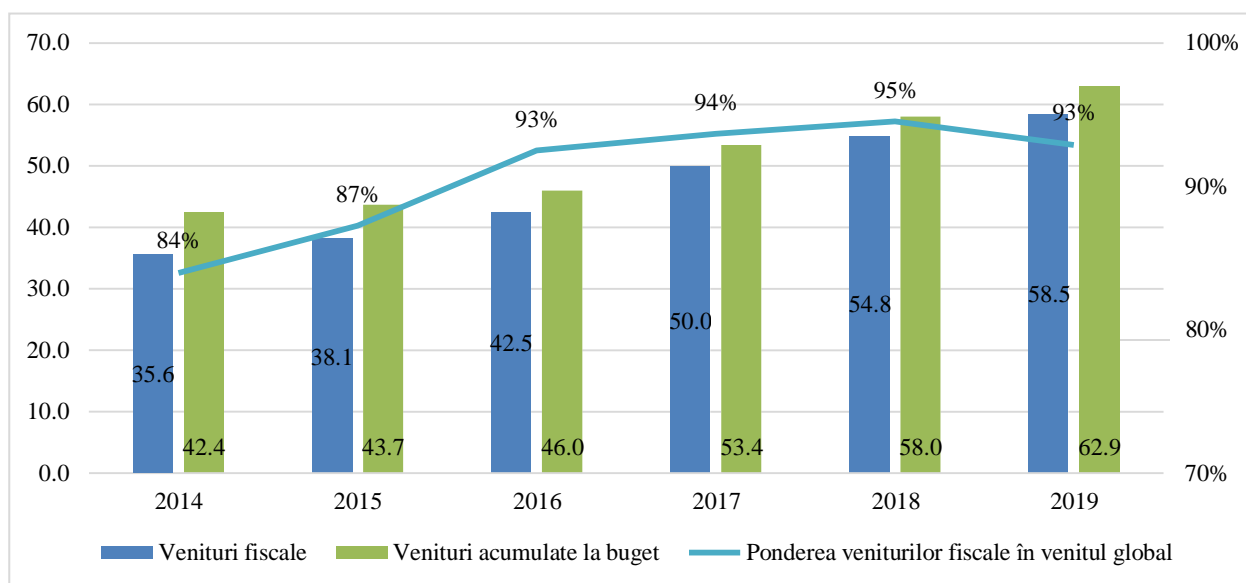

Figura 2.2. Dinamica venitului acumulat la BPN, a veniturilor fiscale și a ponderii acestora în venitul global, 2014-2019, miliarde lei, %

Sursa: elaborat de autor în baza Rapoartelor privind executarea bugetului public național. Ministerul Finanțelor al RM, anii 2015,2017,2019

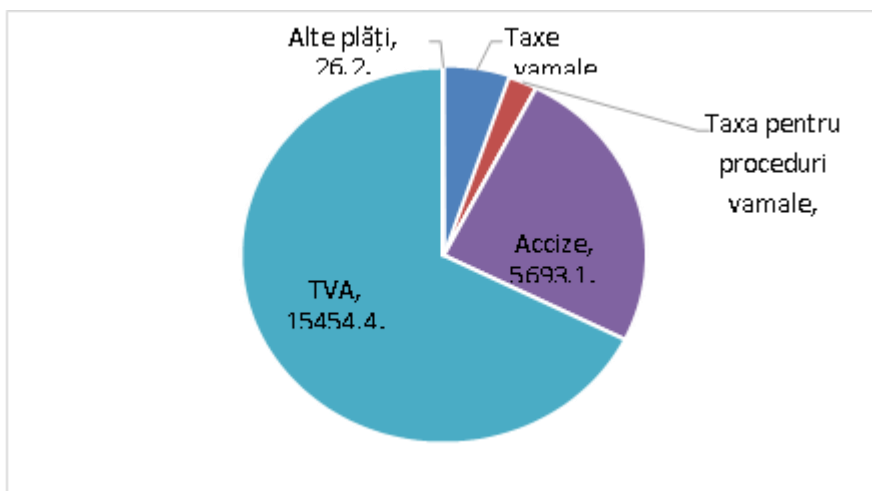
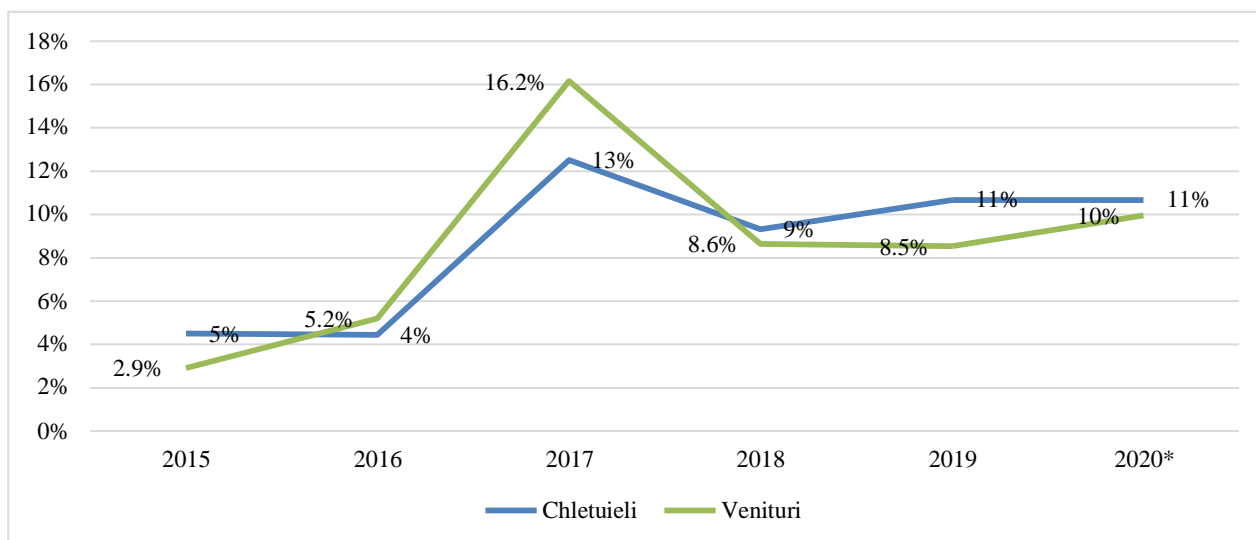

Figura 2.3. Perceperea drepturilor de import-export pe componente pentru anul 2019, mii lei, %

Sursa: elaborat de autor în baza statisticii vamale: <https://customs.gov.md/ro/content/statistica-vamala>

*aprobat

Figura 2.4. Sporului anual al veniturilor și cel al cheltuielilor publice totale, 2015-2020,%
Sursa: elaborat de autor în baza Rapoartelor privind executarea bugetului public național pe anii 2015-2020 și Bugetul pentru cetățeni publicat de MF

Model de prezentare a formulelor

$$PR = \frac{CFt}{Pu - CVu} \quad (1.1.)$$

unde:

- PR* - pragul de rentabilitate
- CFt* - cheltuielile fixe totale
- Pu* - prețul unitar
- CVu* – cheltuielile variabile unitare